

Sygnatura akt VIII C 1926/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący S.S.R. Małgorzata Sosińska-Halbina

Protokolant Przemysław Staszczuk

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2018 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł.

przeciwko M. M.

o zapłatę kwoty 513,73 zł

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 310,73 zł (trzysta dziesięć złotych siedemdziesiąt trzy grosze) z umownymi odsetkami w wysokości dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od kwot:

- 300 zł (trzysta złotych) od dnia 27 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty,

- 10,73 (dziesięć złotych siedemdziesiąt trzy grosze) od dnia 15 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;

3. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 190,20 zł (sto dziewięćdziesiąt złotych dwadzieścia groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 1926/18

UZASADNIENIE

W dniu 15 czerwca 2018 roku powód - (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył przeciwko pozwanemu M. M. powództwo o zapłatę kwoty 513,73 zł z umownymi odsetkami w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 503 zł od dnia 27 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty oraz od kwoty 10,73 zł od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty nadto wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że dochodzona pozwem wierzytelność wynika z umowy pożyczki kwoty 300 zł zawartej w dniu 4 listopada 2015 roku przez pozwanego z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością spółką komandytową z siedzibą w W.. Strona pozwana zobowiązana była do zwrotu pożyczki do dnia 4 grudnia 2015 roku ale nie wywiązała się ze swojego zobowiązania.

W dniu 30 maja 2016 roku powód, na mocy umowy cesji, nabył wierzytelność względem pozwanego wynikającą z powyższej umowy, która na dzień wytoczenia powództwa wynosiła 513,73 zł, i na która składają się: niespłacony kapitał pożyczki – 300 zł, 203 zł – koszt upomnień i monitów, 10,73 zł – skapitalizowane odsetki umowne w wysokości

maksymalnej od kwoty niespłaconych rat kapitału pożyczki i prowizji od dnia wymagalności poszczególnych rat do dnia 26 kwietnia 2016 roku.

(pozew k. 4-7)

W dniu 23 lipca 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał w przedmiotowej sprawie przeciwko pozwanemu nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, który pozwany zaskarżył sprzeciwem w całości.

(nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym k. 35, sprzeciw k. 42-46)

W piśmie procesowym z dnia 19 września 2018 roku powód podtrzymał swoje stanowisko w sprawie. Na rozprawie w dniu 28 listopada 2018 roku, poprzedzającej ogłoszenie wyroku, pełnomocnik powoda oraz pozwany nie stawili się, pozwany zawiadomiony w trybie art. 136 § 2 k.p.c..

(pismo procesowe pełnom. powoda k. 53, protokół rozprawy k. 83)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 4 listopada 2015 roku pozwany M. M. zawarł pierwotnym wierzycielem - (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością spółką komandytową z siedzibą w W. umowę ramową pożyczki. Zgodnie z treścią umowy na całkowity koszt pożyczki składa się prowizja za udzielenie pożyczki, składka ubezpieczeniowa oraz kapitał pożyczki. W przypadku nieterminowej spłaty pożyczki pożyczkobiorca był obowiązany do zapłaty oprócz kwoty pożyczki także odsetek za czas opóźnienia w wysokości odsetek maksymalnych, a także opłaty upominawczej – 15 zł za każdy monit, 25 zł za wezwanie do zapłaty, łącznie 55 zł. W dniu 4 listopada 2015 roku pożyczkodawca udzielił pozwanemu pożyczki w wysokości 300 zł na okres 30 dni

(umowa ramowa pożyczki k. 16-21 v, harmonogram k. 22, potwierdzenie k. 23, potwierdzenie przelewu k. 24)

Powód sporządził skierowane do pozwanego wezwanie do zapłaty po przelewie wierzytelności wzywając go do zapłaty kwoty 515,70 zł. W aktach brak jest dowodu doręczenia, czy wysłania przedmiotowe wezwania dla pozwanego.

Do dnia wyrokowania pozwany nie zapłacił kwoty dochodzonej przedmiotowym powództwem.

(wezwanie do zapłaty k. 25; okoliczności bezsporne)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, które nie budziły wątpliwości Sądu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne w części i zasługuje na uwzględnienie w zakresie kwoty 310,73 zł z umownymi odsetkami w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 300 zł od dnia 27 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty i od kwoty 10,73 zł od dnia 15 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie zasługuje na oddalenie.

Powód, w ocenie Sądu wykazał, że jego poprzednik prawny zawarł z pozwanym umowę pożyczki o określonej treści, której jednak pozwany nie spłacił zgodnie z treścią zawartej umowy. Powód wykazał przy tym swoją legitymację czynną do występowania w niniejszym procesie.

Zgodnie z treścią art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego pożyczkę określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący pożyczkę zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Skoro zatem pozwany, jako pożyczkobiorca, zawarł umowę pożyczki na kwotę 300 zł to winien ją zwrócić w określonym umową terminie – do dnia 4 grudnia 2015 roku zwrócić, czego jednak nie uczynił. W konsekwencji

powód, który nabył przedmiotową wierzytelność od pożyczkodawcy, miał prawo dochodzić przedmiotowej wierzytelności w zakresie kapitału pożyczki od pozwanego.

Mając na uwadze powyższe Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 310,73 zł w tym 300 zł tytułem kapitału oraz 10,73 zł tytułem skapitalizowanych odsetek za opóźnienie w wysokości maksymalnej od dnia wymagalności roszczenia do dnia 26 kwietnia 2016 roku.

M.-prawną podstawę roszczenia odsetkowego powoda stanowi przepis art. 481 k.c., zgodnie z treścią którego jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy. Maksymalna wysokość odsetek za opóźnienie nie może w stosunku rocznym przekraczać dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie (odsetki maksymalne za opóźnienie), przy czym jeżeli wysokość odsetek za opóźnienie przekracza wysokość odsetek maksymalnych za opóźnienie, należą się odsetki maksymalne za opóźnienie.

Wskazany przepis art. 481 k.c. obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na przyczyny uchybienia terminu płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi należą się odsetki. Dłużnik jest zobowiązany uiścić je, choćby nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu art. 476 k.c., a zatem nawet w przypadku gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności i choćby wierzyciel nie doznał szkody. Odpowiedzialność dłużnika za ustawowe odsetki w terminie płatności ma zatem charakter obiektywny. Do jej powstania jedynym warunkiem niezbędnym jest powstanie opóźnienia w terminie płatności.

Z kolei zgodnie z treścią przepisu art. 482 § 1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy.

Mając na uwadze powyższe Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 310,73 zł z umownymi odsetkami w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie (co wynikało z umowy) od kwoty 300 zł od dnia 27 kwietnia 2016 roku do dnia zapłaty i od kwoty 10,73 zł od dnia 15 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie powództwo oddalił.

W ocenie Sądu brak było podstaw do uwzględnienia roszczenia powoda w zakresie dotyczącym kosztów upomnień i monitów w wysokości 203 zł, wskazane opłaty zostały zastrzeżone w umowie ramowej (pkt 17.4 umowy ramowej, przy czym ich łączny koszt miał nie przekraczać kwoty 55 zł), jako obciążające pozwanego w razie niewykonania umowy pożyczki.

Zgodnie z treścią przepisu art. 353¹ k.c., strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Cytowany przepis jednoznacznie określa granicę swobody umów wskazując, że ta jest ograniczona w szczególności przepisami ustawy. Takim przepisem ograniczającym swobodę umów jest między innymi przepis art. 385¹ § 1 k.c., który znajduje zastosowanie do wszystkich umów konsumenckich.

Zgodnie z jego treścią, postanowienia umowy zawartej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Przepis ten stanowi nadto, iż nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego

wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (art. 385¹ § 3 k.c.).

Okoliczności niniejszej sprawy wskazują na to, że w odniesieniu do zastrzeżonych w umowie należności za czynności pożyczkodawcy w postaci monitów, czy wezwań do zapłaty, nie były one z pozwanego jako konsumentem indywidualnie uzgadniane, a niewątpliwie kształtują jego obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumenta. Należy zatem uznać, że postanowienia te nie wiążą pozwanego, gdyż w tym zakresie spełnione są przesłanki z art. 385¹ § 1 k.c. Umowa pożyczki została zawarta pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem – pozwanym. Pozwany jako pożyczkobiorca nie miał rzeczywistego wpływu na treść tych postanowień umownych, które zostały mu narzucone w omawianym zakresie przez pożyczkodawcę. Pożyczkodawca posługiwał się wzorcem umowy w omawianym zakresie, zaś kwestionowane postanowienia umowne o kosztach obciążających pożyczkobiorcę w przypadku niewykonania zobowiązania zostały przejęte z wzorca umowy zaproponowanej pozwanej jako konsumentowi przez kontrahenta. Omawiane postanowienia umowy pożyczki kształtują określony obowiązek konsumenta, w przypadku uchybienia terminowi zwrotu pożyczki, w sposób niezgodny z dobrymi obyczajami, gdyż zastrzegają na ten wypadek dodatkowe opłaty w wygórowanej wysokości, które w dodatku zostały z góry ściśle i dokładnie określone. Wskazać przy tym należy, iż opłata za wezwanie do zapłaty (15 zł za monit czy 25 zł za wezwanie), uwzględniając wysokość kosztów tego rodzaju usług stosowanych przez firmy je świadczące, jest znacznie zawyżona.

W tym miejscu podkreślić również należy, że zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zapadłym w sprawie o sygn. akt XVII AmC 624/09, za niedozwolone i zakazane do wykorzystywania w obrocie z konsumentami zostały uznane postanowienia wzorców umownych nakładających na kredytobiorcę obowiązki w postaci konieczności poniesienia kosztów związanych z monitorowaniem kredytobiorcy, w przypadku niewykonania zobowiązań wynikających z umowy – a dotyczyło to m.in. korespondencji kierowanej do kredytobiorcy związanej z nieterminową spłatą kredytu w postaci zawiadomień, upomnień itp.. Analogicznie orzekł Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 9 października 2006 roku w sprawie o sygn. akt XVII Amc 101/05.

Powyższe rozważania dają podstawę do wniosku, że zastrzeżenie dochodzenia od pozwanego zapłaty kosztów windykacyjnych związanych z wystawionymi monitami, czy wezwaniami do zapłaty jest niedozwolonym postanowieniem umownym, a jako takie – w świetle przepisu art. 385¹ § 1 k.c. – nie wiąże pozwanego.

Dodatkowo wskazać należy, że uwzględniając wysokość opłat, o których mowa, a także to, że już w samej umowie ustalono je na stałym poziomie, niezależnie od kosztów faktycznie poniesionych w związku z ich podjęciem, obciążenie nimi pożyczkobiorcy można również rozważać w kategoriach kary umownej w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego za niewykonanie w terminie świadczenia pieniężnego. Wszelkie bowiem dodatkowe opłaty, jak opłaty za czynności windykacyjne muszą mieć uzasadnienie ekonomiczne i nie mogą być określone w sposób dowolny. Przede wszystkim powód, zgodnie z przepisem art. 6 k.c. musiałby wykazać, że te zostały w takiej wysokości poniesione.

Podkreślić wreszcie należy, że powód nie tylko wykazał, by omawiane czynności windykacyjne w ogóle zostały podjęte względem pozwanego, ale nawet w treści uzasadnienia pozwu ani w innych pismach procesowych nie wskazał żadnych bliższych danych co do tych czynności a to niewątpliwie, zgodnie z treścią art. 6 k.c., jego obciążało.

W konsekwencji, Sąd w omawianym zakresie - co do należności dochodzonych z tytułu kosztów upomnień i monitów do zapłaty w łącznej wysokości 203 zł
- oddalił powództwo.

O kosztach postępowania rozstrzygnięto w oparciu art. 100 k.p.c.
w zw. z art. 98 k.p.c.

Strona powodowa wygrała sprawę w około 60 % i dlatego w takim stopniu należy się jej zwrot kosztów procesu.

Na koszty poniesione przez stronę powodową złożyły się: opłata od pozwu

– 30 zł oraz koszty zastępstwa radcy prawnego w kwocie 270 zł – § 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2016, poz. 1668) oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Mając na uwadze powyższe należało zasądzić od pozwanej na rzecz powoda kwotę 190,20 zł, stanowiącą różnicę pomiędzy kosztami faktycznie poniesionymi a kosztami, które powód powinien ponieść.